

مجموعہ آثار استاد محمد تقی نوری

نور

ترجمه‌ها: عباسه خواهر هارون الرشید. مبانی اقتصادی در اسلام تأثیر هنرهای
مسلمین به‌ویژه ایرانیان در اروپا شلتوت پاسخ می‌دهد / ترجمه محمد تقی شریعتی. -
تهران: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۵.

۴۴۷ ص. - (مجموعه آثار استاد محمدتقی شریعتی؛ ۶)

ISBN: 964-8168-56-3

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

مندرجات: ص. ۲۸۹-۱۵. عباسه خواهر هارون الرشید یا خواری مرمکیان / تألیف
جرجی زیدان. - ص. ۲۸۹-۳۴۱. مبانی اقتصادی در اسلام / به قلم عبدالحمید جوده
السحار. - ص. ۳۴۱-۴۰۱. تأثیر هنرهای مسلمین به‌ویژه ایرانیان در اروپا ترجمه و

نگارش محمدتقی شریعتی مزینانی. - ص. ۴۰۱-۴۱۳ شلتوت پاسخ می‌دهد.

۱. اسلام - مقاله‌ها و خطابه‌ها. الف. زیدان، جرجی، ۱۸۶۱-۱۹۱۴ م. Zaydan, Jorji

عباسه خواهر هارون الرشید. ب. سحار، عبدالحمید جوده، Abdal-Hamid-Judah.

Sahar, مبانی اقتصادی در اسلام. ج. شریعتی مزینانی، محمدتقی، ۱۲۸۶-۱۳۶۶.

مترجم. د. مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی. ز. عنوان: تأثیر هنرهای مسلمین

به‌ویژه ایرانیان در اروپا. ج. عنوان: شلتوت پاسخ می‌دهد.

۲۹۷/۰۸

ت ۴ / ۵ / ۱۰ BP

۸۱۰ - ۸۵ م

کتابخانه ملی ایران

مؤسسه تحقیقات
و توسعه علوم انسانی

ترجمه‌ها

ناشر: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی

مترجم: محمد تقی شریعتی

ویراستار: محمد بدیعی

طراح جلد: مهران زمانی

نمونه خوان: مهدی جوهرچی

حروفچینی: محمد مهدی فضلی و حسنین موسوی

استخراج مصادر و فهرس: رسول طلائیان، محمد علی اکبر نودری، رجب بخشی و علی شفیق زاده

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

لیتوگرافی: ترمه

چاپ و صحافی: رامین

همه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است

نشانی: تهران، بزرگراه آفریقا، بالاتر از پل میرداماد، قبادیان شرقی، شماره ۳/۶۰

تلفن: ۸۸۸۵۰۰۵۳ و - ۸۸۷۸۷۲۷۴ شماره: ۸۸۸۵۰۶۰۸

فهرست اجمالی

۷	یادداشت دبیر علمی همایش
۱۳	پاس استاد
۱۵	عباسه خواهر هارون الرشید یا خواری برمکیان
۲۸۹	مبانی اقتصادی در اسلام
۳۴۱	تأثیر هنرهای مسلمین به ویژه ایرانیان در اروپا
۴۰۱	شلتوت پاسخ می‌دهد
۴۱۳	فهرستها

یادداشت

یکم. استاد محمدتقی شریعتی در سال ۱۲۸۶ شمسی در مزینان، از توابع سبزوار، زاده شد و در سال ۱۳۶۶ در مشهد مقدس بدرود حیات گفت. زندگی هشتاد ساله آن مرد بزرگ، با دگرگونی گسترده در عرصه‌های دینی، فرهنگی، آموزشی و سیاسی کشور همراه بود.

مایه‌های علمی و دینی، حضور در زمان، داشتن دغدغه و درد دین، هدایتگری انسان، و دیگر حوادث این دوره، از او شخصیتی پخته، فهم و تأثیرگذار ساخت. فعالیت‌های وی را در دوران زندگانی، به‌جز تحصیل و تهذیب و ساختن شخصیت خویش، به چهار عرصه می‌توان تقسیم کرد:

- تدریس.

- ارشاد و هدایت.

- فعالیت‌های سیاسی - اجتماعی.

- تألیف، تحقیق و ترجمه.

استاد، کار تدریس را از معلمی در دبستان، به سال ۱۳۰۹ شمسی در ۲۳ سالگی آغاز کرد و تا تدریس در دانشگاه، آن را ادامه داد.

ارشاد و هدایت را از جلسات خانگی و به صورت سیمار، در نیمه دوم سال ۱۳۲۰ شروع کرد، و با سخنرانی در رادیو مشهد (از سال ۱۳۲۷) و سپس سخنرانی در حسینیه ارشاد (از سال ۱۳۴۲) و تا سخنرانی‌های مسجد هدایت تهران (از سال ۱۳۴۵) ادامه داد.

فعالیت‌های سیاسی - اجتماعی استاد، با مناظره‌های علمی با توده‌ایها از نیمه دوم سال ۱۳۲۰ آغاز می‌شود و تأسیس کانون نشر حقایق اسلامی در سال ۱۳۲۳ صورت آشکار و رسمی به خود می‌گیرد و از آن پس نمودهایش را در این حوادث می‌توان دید: - همکاری با جمعیت‌های مؤتلفه اسلامی مشهد برای انتخابات دوره هفدهم مجلس در سال ۱۳۳۰.

- دستگیری و بازداشت به عنوان همکاری با نهضت مقاومت ملی در سال ۱۳۳۶. - راهاندازی دسته‌های عزاداری از کانون به سمت حرم امام رضا (ع) در عاشورای سالهای ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۲.

- اقامه نماز جماعت و گفتن تفسیر در مسجد هدایت تهران در سال ۱۳۴۴.

- دستگیری و زندان در سالهای ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳.

عرصه چهارم فعالیت‌های استاد را تألیف، تحقیق و ترجمه تشکیل می‌دهد. این بخش از فعالیت‌های وی از سال ۱۳۲۰ آغاز می‌شود و تا سال ۱۳۵۷ ادامه دارد. سیر تاریخی نشر این آثار، از این قرار است:

۱۳۲۰ تأثیر هنرهای مسلمین (ترجمه).

۱۳۲۱ اصول عقاید و اخلاق شریعتی (کتاب درسی).

۱۳۲۳ عباسه خواهر هارون (ترجمه).

۱۳۲۵ مبانی اقتصادی در اسلام (ترجمه)؛ تعلیمات دینی (کتاب درسی).

۱۳۲۶ کارنامه کانون نشر حقایق اسلامی.

۱۳۲۹ فایده و لزوم دین.

۱۳۳۹ مهدی موعود (ام)؛ علی شاهد رسالت؛ نیایش (مقدمه بر ترجمه کتاب الکسیس کارل).

۱۳۴۰ آغاز وحی یا تفسیر سوره مبارکه علق.

۱۳۴۲ چرا حسین قیام کرد؟

۱۳۴۶ تفسیر نوین.

۱۳۴۹ خلافت و ولایت از نظر قرآن و سنت؛ وحی و نبوت در پرتو قرآن.

۱۳۵۷ امامت در نهج البلاغه.

این آثار در دورانی منتشر شد که اوضاع عمومی حاکم بر ایران چنین بود:

- حضور جدی حزب توده و اندیشه‌های کمونیستی و زیر سؤال بردن دین.

- شکل‌گیری اندیشه‌های ضد مذهبی، چون کسروی‌گری و ...

- استبداد و اختناق سیاسی.

با این وصف تمامی آثار استاد از این ویژگیها برخوردار است:

- عقلانیت؛

- روشنگری؛

- توجه به نیازها و مقتضیات زمان؛

- استناد به منابع اصیل.

دوم. اینک در آستانه صدمین سال میلاد استاد محمدتقی شریعتی، جمعی از فرهیختگان و علاقه‌مندان به دین و فرهنگ و تکریم انسانهای مخلص و دلسوز بر آن شدند تا ضمن برگزاری همایشی یاد و نام او را در خاطره‌ها زنده سازند و جوانان را با یکی از الگوهای دینداری و دین‌باوری آشنا کنند.

این ایده را «مؤسسه تحقیقات علوم انسانی» در سال ۱۳۸۳ مطرح و کمیته علمی همایش را با حضور جمعی از دانشگاهیان و حوزویان تشکیل داد. کمیته علمی دو برنامه (نخست، انتشار مجموعه آثار استاد، دیگری برگزاری همایش بزرگداشت استاد) را در دستور کار قرار داد که - بحمدالله - به سامان رسید:

یک: مجموعه آثار استاد محمدتقی شریعتی

در این بخش تمامی آثار استاد، اعم از کتاب، جزوه، مصاحبه و سخنرانی - در حد توان و امکان - گردآوری شد و در شش موضوع و هفت مجلد بدین شرح در دست انتشار قرار گرفت:

۱. تفسیر نوین (شامل: تفسیر نوین، آغاز وحی یا تفسیر سوره مبارکه علق) ۲ جلد

۲. دین (شامل: فایده و لزوم دین، اصول عقاید و اخلاق شریعتی، تعلیمات دینی) ۱ جلد

۳. وحی و نبوت در پرتو قرآن
جلد ۱
۴. امامت (شامل: خلافت و ولایت از نظر قرآن و سنت، امامت در نهج البلاغه، علی شاهد رسالت، چرا حسین قیام کرد؟، مهدی موعود امم)
جلد ۱
۵. ترجمه‌ها (شامل: عباسه خواهر هارون الرشید، مبانی اقتصادی در اسلام، تاثیر هنرهای مسلمین به‌ویژه ایرانیان بر اروپا)
جلد ۱
۶. مقالات، مصاحبه‌ها، سخنرانی‌ها.
جلد ۲

دو: مجموعه آثار همایش بزرگداشت استاد محمدتقی شریعتی

در این قسمت، مقالات فراهم آمده از فراخوان و سفارش مقالات، همچنین مصاحبه‌هایی با آشنایان و دوستان استاد، و نیز دو کتاب: استاد محمدتقی شریعتی به روایت اسناد و استاد محمدتقی شریعتی در نگاه دانشوران در دستور کار قرار گرفت، که مجموعه آثار این بخش بدین شرح منتشر می‌شود:

۱. مجموعه مقالات.
جلد ۲
۲. مصاحبه‌ها.
جلد ۱
۳. استاد محمدتقی شریعتی به روایت اسناد.
جلد ۱
۴. استاد محمدتقی شریعتی در نگاه دانشوران.
جلد ۱

سوم: درباره مجموعه آثار استاد

با توجه به ویژگیهای آثار استاد (عقلانیت، روشنگری، پاسخگویی به نیازها و استناد به منابع اصیل) و پراکندگی و نایاب شدن برخی از آنها، آماده‌سازی مجموعه آثار در دستور کار کمیته علمی قرار گرفت.

آنچه در آماده‌سازی مجموعه آثار به انجام رسید عبارت است از:

۱. گردآوری و تنظیم موضوعی آثار.
۲. انتخاب بهترین و کاملترین چاپ.
۳. تخریب مصادر و تطبیق با چاپهای جدید.
۴. ویرایش صوری.
۵. تصحیح غلطهای چاپی.

۶. انتخاب تیرهای مناسب .

۷. حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی همگون .

۸. تهیه فهرستهای فنی.

اهتمام اصلی دست‌اندرکاران بر حفظ میراث استاد و کمترین دخل و تصرف در آن بوده و این اصل، با وسواس فراوان، دنبال شده است.

چهارم: درباره این اثر

جلد ششم از مجموعه آثار، شامل چند ترجمه از استاد شریعتی می‌باشد :

- عباسه خواهر هارون‌الرشید

- مبانی اقتصاد اسلامی

- تأثیر هنرهای مسلمین به ویژه ایرانیان در اروپا.

- شلتوت پاسخ می‌دهد

کتاب عباسه خواهر هارون‌الرشید، در سال ۱۳۳۴ در ۲۷۱ صفحه توسط کتابفروشی باستان به چاپ رسیده است.

کتاب مبانی اقتصاد اسلامی، یکبار به عنوان ششمین نشریه کانون نشر حقایق اسلامی در مشهد، در مهر ۱۳۲۵، در ۴۶ صفحه منتشر شد و بار دیگر از سوی انتشارات مسلمان در تهران به سال ۱۳۵۷.

کتاب تأثیر هنرهای مسلمین به ویژه ایرانیان در اروپا، یکبار از سوی انتشارات نور در تهران به سال ۱۳۶۰ منتشر گشت و بار دیگر از سوی کتابفروشی باستان در مشهد به چاپ رسید.

شلتوت پاسخ می‌دهد در شماره ۹ نامه آستان قدس در آذرماه ۱۳۴۰ منتشر شد.

در پایان از اعضای محترم شورای علمی، استادان حوزه و دانشگاه، خانواده استاد شریعتی، محققان، مصححان، ویراستاران، حروف‌نگاران و دیگر کسانی که در آماده‌سازی این مجموعه سهیم بوده‌اند، سپاسگزاری می‌شود.

مهدی مهریزی

دبیر علمی همایش

دی ماه ۱۳۸۳

پاس استاد

نام استاد محمد تقی شریعتی، پیش و بیش از هر چیز، یادآور تفسیر نوین و کانون نشر حقایق اسلامی (۱۳۲۳) است که در شعار بازگشت به متن برای بازاندیشی حقیقت دین خلاصه تواند شد. و این مهم در یک بُرش مشخص از تاریخ معاصر کشور ما رُخ نمود: در شرایط پس از شهریور ۱۳۲۰. یعنی در میهنی اشغال شده، ایمانی رها شده از جنگ استبداد، و به صحنه آمدن مارکسیسم.

بازگشت به قرآن، بازگرداندن رایحه وحی بود بر بوستان ستمزده میهن ما. وزیدن آن نسیم یا نبوشیدن آن ندا، خود مشروط بود به اندیشیدن این پرسش که چگونه می‌توان بار دیگر، صدای سخن وحی را از نو، یعنی هم‌اکنون و هم‌اینجا، بازشنفت؟ طنین آن کلام، چگونه به گوش مؤمنان و منکران برسد؟

استاد شریعتی با درک فایده و لزوم دین به صحنه اجتماع و مبارزه گام گذاشت؛ آن هم برای استیفا و تحقق آزادی و استقلال میهن و عدالت و قسط میان مردم (و به تصریح قرآن، پیام همه انبیاء). زیرا در این جهان‌بینی، مرز توحید و شرک، نه تنها در عالم نظر و نزاع تک یا چند خدا باوری، بل از میانه میدان عمل امت نمونه می‌گذرد. این چنین بود که استاد شریعتی، قرآن در دست، پا به عرصه اجتماع نهاد و نهضت اصلاح دینی را - که راهی میان مسجد و میخانه بود - پی افکند و راهی میان روشنفکری غیر دینی و غیر روشنفکری دین، بگشود و خود، چراغ این راه شد.

آری استاد با چنین ایمان و ايقان و روحیه و رویه‌ای بود که سقراطوار، کوچه به کوچه و کوی به کوی، روانه شهر شد؛ بارها با یارانش به حبس گرفتار افتاد؛ با فقر و قناعت ساخت و با قدرت و ثروت هرگز. به پاداش همه این مشقات، خدایش بدو فرزند (و فرزندان) بخشید که به راستی نوری تازه به دیده او بخشیدند تا آیندگان افقهای دورتر را ببینند.

لحسان شریعتی

فهرست تفصیلی

۷	یادداشت دبیر علمی همایش
۱۳	پاس استاد
عباسه خواهر هارون الرشید یا خواری برمکیان	
۱۷	مقدمه
۱۹	فصل اول: شهر بغداد
۲۳	فصل دوم: ابوالعتاهیه
۲۷	فصل سوم: دو غریب
۳۱	فصل چهارم: عتبه
۳۴	فصل پنجم: خانه فنجاس
۳۹	فصل ششم: [خاطرات عهد قدیم]
۴۲	فصل هفتم: عباسه عروس داستان
۴۸	فصل هشتم: بیهوشی
۵۲	فصل نهم: خیالات
۵۵	فصل دهم: واردین در شب
۵۸	فصل یازدهم: خانه کنیزان
۶۰	فصل دوازدهم: انواع بردگان
۶۴	فصل سیزدهم: کنیزان مستعرب
۷۰	فصل چهاردهم: گفتگوی معامله

۷۳	فصل پانزدهم: گرفتن ابوالعاهیه
۷۷	فصل شانزدهم: گوی و چوگان
۸۳	فصل هفدهم: قصر عباسه
۸۹	فصل هجدهم: رو به رو شدن
۹۵	فصل نوزدهم: رو به رو شدن
۱۰۶	فصل بیستم: جعفر بن هادی
۱۱۱	فصل بیست و یکم: محمد امین
۱۱۶	فصل بیست و دوم: جنگ قوچها
۱۲۰	فصل بیست و سوم: خانه زنهار
۱۲۳	فصل بیست و چهارم: بزم خوشی در سکو
۱۲۷	فصل بیست و پنجم: مغنیات و ابونواس
۱۳۰	فصل بیست و ششم: سرودن هجویات
۱۳۴	فصل بیست و هفتم: اسماعیل پسر یحیی
۱۳۷	فصل بیست و هشتم: سراسیمگی
۱۴۰	فصل بیست و نهم: یاد کشته شدن هادی
۱۴۳	فصل سی و ام: برمکیان و دولت
۱۴۸	فصل سی و یکم: عالیه، دختر هارون
۱۵۱	فصل سی و دوم: خبر تازه
۱۵۶	فصل سی و سوم: زبیده دختر جعفر
۱۶۰	فصل سی و چهارم: دارالقرار و کنیزهای گیسو بریده (آلا گارسون)
۱۶۳	فصل سی و پنجم: کنکاش و چاره
۱۶۸	فصل سی و ششم: قصرالخلد
۱۷۲	فصل سی و هفتم: واردین هندی
۱۷۷	فصل سی و هشتم: بزم هارون

۱۸۲	فصل نهم: نومیدی.....
۱۸۶	فصل چهلم: عبدالملک بن صالح.....
۱۹۱	فصل چهل و یکم: با خود سخن گفتن.....
۱۹۴	فصل چهل و دوم: درب کاخ هارون.....
۱۹۸	فصل چهل و سوم: بزم انس.....
۲۰۱	فصل چهل و چهارم: دگرگون شدن حال.....
۲۰۴	فصل چهل و پنجم: آشکار شدن راز.....
۲۰۷	فصل چهل و ششم: بازی با درندگان.....
۲۱۱	فصل چهل و هفتم: کدورت خاطر.....
۲۱۴	فصل چهل و هشتم: به شکار رفتن.....
۲۱۷	فصل چهل و نهم: گفتگو.....
۲۲۱	فصل پنجاهم: تصریح.....
۲۲۴	فصل پنجاه و یکم: اسماعیل و جعفر.....
۲۲۸	فصل پنجاه و دوم: عباسه و ارجوان.....
۲۳۲	فصل پنجاه و سوم: رشید و زبیده.....
۲۳۶	فصل پنجاه و چهارم: آشکار شدن راز.....
۲۳۹	فصل پنجاه و پنجم: انتقام.....
۲۴۲	فصل پنجاه و ششم: رفت و آمد.....
۲۴۵	فصل پنجاه و هفتم: سراسیمگی و پکری.....
۲۴۸	فصل پنجاه و هشتم: ستیزه.....
۲۵۱	فصل پنجاه و نهم: عذر رشید.....
۲۵۶	فصل شصتم: کشته شدن عباسه.....
۲۵۹	فصل شصت و یکم: وداع.....
۲۶۴	فصل شصت و دوم: عتبه پاسبان قصر.....

۲۶۹.....	فصل شصت و سوم: خواندن به شتاب.....
۲۷۷.....	فصل شصت و چهارم: رشید و سر جعفر.....
۲۸۱.....	فصل شصت و پنجم: کار گذشت.....
۲۸۵.....	فصل شصت و ششم: حسن و حسین.....

مبانی اقتصادی در اسلام

۲۹۱.....	مقدمه.....
۲۹۵.....	مقدمه به قلم رهبر جمعیت اخوان المسلمین.....
۲۹۸.....	سوسیالیسم در اسلام.....
۲۹۸.....	مسئله‌های اقتصادی جدید.....
۲۹۸.....	مسئله بازرگانی.....
۲۹۹.....	مسئله آزادی.....
۳۰۰.....	سوسیالیسم.....
۳۰۲.....	کمونیسم.....
۳۰۴.....	سوسیالیسم یکی از ارکان دین اسلام است.....
۳۰۶.....	فرق بین سوسیالیسم اسلام و سوسیالیسم نوین.....
۳۰۸.....	توزیع مال در عهد پیغمبر.....
۳۱۰.....	قانون ارث.....
۳۱۰.....	قصد رهایی از سوسیالیسم اسلامی.....
۳۱۲.....	سوسیالیسم در عصر عمر.....
۳۱۲.....	آمار و ثبت احوال و تنظیم دفاتر.....
۳۱۴.....	در تقسیم اراضی بر عمر اعتراض می‌کنند.....
۳۱۶.....	بودجه دولت اسلامی.....
۳۱۶.....	درآمد دولت.....
۳۱۶.....	۱. خراج.....

۳۱۷.....	جمع آوری خراج.....
۳۱۷.....	قانون از کجا آوردهای؟.....
۳۱۸.....	۲. جزیه.....
۳۱۹.....	۳. زکات.....
۳۲۰.....	۴. فیه.....
۳۲۰.....	۵. غنیمت.....
۳۲۱.....	۶. عشور.....
۳۲۲.....	هزینه دولت.....
۳۲۳.....	مردمان سالخورده، کودکان خردسال، بیماران از کار مانده.....
۳۲۴.....	طرح بیورج در اسلام تازگی ندارد.....
۳۲۵.....	اشتراکیت اسلام بعد از عمر.....
۳۲۷.....	سوسیالیسم اسلام در عهد علی علیه السلام
۳۲۸.....	خود چگونه بود.....
۳۲۹.....	علی علیه السلام و خویشاوندان.....
۳۳۱.....	عصر درخشان سوسیالیسم.....
۳۳۱.....	اسلام.....
۳۳۶.....	افزایش حقوق، القای بیگاری و مهانخانه‌های عمومی.....
۳۳۷.....	سوسیالیسم در عصر عمر بن عبدالعزیز سوسیالیسمی ایده‌آل بود.....
۳۳۸.....	سوسیالیسم معنوی اسلام.....

تأثیر هنرهای مسلمین به ویژه ایرانیان در اروپا

۳۴۳.....	سرآغاز.....
۳۴۵.....	ترجمه گفتار دکتر زکی محمد حسن (از مجله الرسالة).....
۳۵۲.....	نقش و تصویر.....

نقاشی.....	۳۵۳
کاغذ.....	۳۵۴
باروت را مسلمانان اختراع کرده‌اند.....	۳۵۴
سوزن مغناطیسی یا قطب‌نما.....	۳۵۶
رقاصه.....	۳۵۶
هواپیمایی.....	۳۵۶
۱. آنچه اروپا از مدارس مسلمین آموخت.....	۳۶۰
تأثیر زبان و ادبیات مسلمین در اروپا.....	۳۶۰
شیمی، فیزیک، میکانیک.....	۳۶۴
تاریخ طبیعی.....	۳۶۸
ریاضیات.....	۳۷۰
هیأت.....	۳۷۱
فلسفه.....	۳۷۴
طب.....	۳۷۸
۲. آنچه اروپاییان از کتب مسلمانان فرا گرفتند.....	۳۸۴
تاریخ و جغرافی.....	۳۸۴
۳. آنچه اروپاییان به واسطه آمیزش با مسلمین و در نتیجه پیروی از آنها آموختند.....	۳۹۲

شلتوت پاسخ می‌دهد

مقدمه.....	۴۰۴
محضر انور سرور گرامی ابوالفضائل استاد اکبر.....	۴۰۶
پاسخ رییس دانشگاه ازهر آقای شلتوت.....	۴۰۹

فهرستها

۱. فهرست آیات ۴۱۵
۲. فهرست احادیث ۴۱۶
۳. فهرست اشخاص ۴۱۹
۴. فهرست کتابها ۴۲۹
۵. فهرست ادیان ، گروهها و فرقهها ۴۳۱
۶. فهرست اماکن ۴۳۳
۷. فهرست اشعار ۴۳۷
- الف. اشعار فارسی ۴۳۷
- ب. اشعار عربی ۴۳۷
۸. فهرست منابع ۴۳۹
۹. فهرست تفصیلی ۴۴۱